

litatem tabuerint. & prope præfationis finem, subdit. Quæ verò fruticosæ sunt, Stoechas, Triflago, Polium, Abrocanum, Seriphium, Absinthium, Hyssopum, & alia id genus, semine prægnantia demetantur. flores quoque antequam sponte sua decidant. fructus autem, ut maturi deterpantur, necesse est, & semina ubi sicari ceperint, priusquam defluant. Herbarum succus, & foliorum elici debet germinantibus tum primum cauliculis, lac, & lacrymæ excipiantur incisio per summum adolescentiæ vigorem caule. Radices, & liquamenta, corticesq. ut recondantur, eximere conuenit, cum herba suis folijs exuuntur. hæc Dioscorides, qui de tempore, ut ad simplicium vetustatem refertur, post eorum lectionem inquit. scire etiamnum conuenit, sola ex herbaceis medicaminibus Veratri genera, nigrum inquam, & candidum, multis durare annis, reliqua verò in trimatu inutilia, etsi in hoc vereantur aliqui. A loco, & regione simplicium delectum sumi his verbis exprimit. Magni liquidum refert, si loca, in quibus prodeunt, cliuosa, & ventis exposita sunt, & perflata, frigidaq. & aquis carentia. in his enim locis vires validiores intelliguntur. e contra, quæ in campetribus, riguis, & opacis, cæterisq. locis à vento silentibus nascuntur, plerumque degenerant, & viribus minus valent. De locis particularibus pro plantarum delectu, ac de varietate, quæ horum ratione contingere potest, satis supra dictum est. Quantum simplicium medicamentorum delectus pro deceptione euitanda conferat, quisque apud Galenum, inspicere potest. 1. de Antidotis cap. 20. & c. 12. & lib. de Theriacâ ad Pison. ei adscripto cap. 12. & 1. de medicamentis simp. loc. cap. 2. & 7. de med. per genera cap. 4. & 3. eiusdem cap. 2.

Resoluit opinio dicentium, Inutile, & Inanisiosum esse tractare de Plantis. in eorumq. dubia soluntur. Cap. XIIII.

His igitur ea, qua potui breuitate discussis, objectionibus respondetur, & quo ad primam, in qua dicunt, descriptiones esse fallaces; quamplures namque plantæ a præcis descriptæ, nostris si conferantur, esse dissimiles, nostrasq. plantas præcorum delineationibus non accommodari, etsi ex dictis satis responsum sit, dicimus vterius, quod in dignoscendis plantis ex Auditorum descriptioribus, oportet fieri Chorom omnium notarum, quas Dioscorides cæteriue auctores plantis assignant, verum hac lege, ut si quæ non adsint, vel si adsint, mutationem tamen aliquam susceperint, diligentius consideremus, sit ne hoc perpetuo in plantis, an ex accidente aliquo. cumq. sciamus, locum, aliasq. prænaratas causas posse plantæ faciem immutare, num si harum ratione quicquam à naturali forma recedat, vel deficiat, vel superaddatur, ut si sapor, vel odor, alperitas, lenitas, quantitas, maior vel minor, aut flos, vel caulis, vel id genus aliquod, non existat in planta aliqua, cui adesse deberet, cætera tamen signa ad vnum conueniant, nihil nos mouere debet, quin ipsam esse pronunciemus. Dicebant secundo, nostrarum plantarum facultates esse inefficaces, atque euanidas, & vsum, quem ex antiquorum descriptionibus promittunt, non præstare, at quia nihil æque perfectè, ac certò veras plantas nobis demonstrat, quam earum effectus, facultatesq. quare nostras plantas diuersas esse ab his, quas præcis describere, concludunt. huic

moral

objectioni

objectioni sic satisfacimus. Etsi plantarum notæ potissimum à viribus, ac vsu sumuntur, atamen quia hæc multifariam, ut dictum est, variari possunt, diligenter propterea num per se, & ex propria natura, an per accidens id contingat, perscrutari opus erit. nam si ex aliqua prænaratarum causarum plantæ facultates mutantur, hoc erit per accidens, & alia notæ non repugnabunt, & plantæ diuersitas re vera non erit: at si ob nullam harum causarum plantæ facultas mutabitur, cætera notæ aduersabuntur, & plantæ penitus diuersæ erunt. Quare non temerè in plantarum facultatibus inuestigandis examen est faciendum, ut perbelle nos docet Galenus sub his verbis. Accedit huc quod ipsa simplicia medicamenta non paruo variant discrimine. at ego cum in præstantissimis virtutem pro vnaquaque specie, ac genere ostenderim, siquis in deterrimo per experientiam examinationem moliarur, examinabit quidem falsò, non autem facultatis eorum ordinem distinxerit. idq. latius alibi admonet. factò ergo diligenti examine in Iberide, Centaurio minori, Smyrnio, & alijs prænaratis herbis, si qua reperitur mutatio delineationi repugnans, ea est ex accidente quopiam ex aliqua prænaratarum causarum genitò. pariterq. de illarum facultatibus asserendum. Obiectionibus verò, quas de plantis noui Orbis afferunt, sic responderetur. Etsi plantarum delineatio difficilis sit, (plantarum namque aptas similitudines inuenire adeo laboriosum est, ut semper aliquid in cunctis delineationibus desideretur) nos tamen venandarum delineationum regulis inhærendo, Dioscoridem insequentes pro viribus plantas, aliaq. simplicia in hoc opere contenta delineare, ac describere conati sumus. Ei autem, quod obseruatum est, nempe nonnullas plantas noui Orbis indigenas, in Hispanicis has regiones translatas, obijisse, paulumq. temporis permanisse, dicimus, id euenisse delectus culpa, vel cultus. Delectus, quia elegerunt plantas, seu earum semina ortum ducentia in regionibus, & particularibus illius regionis locis nullam conformitatem cum hisce regionibus, & locis Hispanicis habentibus, & forsitan penitus dissidentibus. Cultus verò culpa, quia, etsi possent eligi regiones, & particularia loca illis congruentia, id neglexerunt, ac illa aduersantibus regionibus, ac locis seruerunt, plantaueruntq. Quantum enim quidam loci quibusdam plantis peculiare sint, quantumuè plantæ ex regionum, & particularium locorum repugnantia variari possint, satis supra explicatum est. Ad illud verò quod opponitur, ob plantarum facultatum magnam mutationem, viriumq. inefficaciam obseruatam in plantis è nouo Orbe in Hispanicis has regiones translatis, responderi potest, inter cæteras causas plantarum vires mutantis supra narratas, id euenire potuisse ratione mali delectus, quia plantis, vel incompletis, vel nimia maturitate exoletis quis vsus fuerit, vel quia vnam plantam partem pro alia sumperit, vel quia plantas in non debita regione, eiusue particulari conuenienti loco satus expertus sit. Et si quis instaret vterius dicens, supra nos Hippocratis, & Galeni auctoritatibus innixos asseruisse, regionis, ac loci ratione in plantis, quamplurimas adeoque magnas fieri mutationes, ut & stirpium indagatoribus, ac Medicis, Philosphisq. maximum fecerit negotium, eoq. magis, quia in plantis, veluti & in quamplurimis alijs, duplicem reperiri naturam, vnam specificam, & innatam, alteram aduentitiam, & ex consuetudine contractam, scriptum reliquit Theophrastus sub his verbis, Thracium Triticum etiam in me-

7. de cõp. med. per gen. c. 4.

3. de cõp. med. per gen. c. 2.

4. de caus. plant. c. 12.

C

liora

lora translatum, nihil maturius germinare, propterea quod e natalibus aduentitiam naturam adiunxerit speciei. Idem alibi confirmat Androstenis auctoritate, ubi ait in Tyle, Insula Rubri Maris, aquas salvas fluentes, plus quam caelestes iuare tam arbores, quam omne genus plantarum: & hinc agricolas loci illius statim post imbres riuus huiusmodi ablueri fata solere, consuetudinem esse causam dixerim. haec enim veluti natura facta in illis est. hęc Theophrastus. Quantū enim consuetudo possit, scriptum reliquit. Galenus latius libro de consuetudine dicens, consuetudinem esse signum, & causam naturalis familiaritatis, ob causas ibi traditas latius. Ex quibus concludi potest, plantas noui Orbis in regionibus, & particularibus regionum locis, vltra specificam, innatamue, naturam aduentitiam, aliam, ex natalium consuetudine contraxisse. hancq; Hispanicis has regiones, & loca, tanquam aduersarias respuere censendum est. Huic obiectioni vt satisfiat, scire licet, etsi ex natalium mutatione quamplures, ac magna in plantis varietates fiant, raro tamen contingit fieri in specificis, & innata natura, ac plantas in alias diuersas degenerare, nisi seminis vitio. idq; erit vel eius vetustate (teste Varrone asserente ex veteri Brasiliae semine lato, Rapas nasci, & e contra) vel eius imperfectione substantiae, vt puta si semen fuerit rugosum, imperfectum, aut semiputridum, veluti de Tritici, Hordeiue granis, alijq; multis ex patris obseruatione narrat Galenus, vel ob alias causas à Theophrasto traditas. Quod verò ad aduentitiam naturam ex natalium consuetudine contractam, dicimus quod inter ceteras causas, quibus coactus sui inter tot mille plantas noui Orbis indigenas, has tantum in hoc opere contentas eligere, haec fuit praecipua, nempe delectus plantarum in regionibus, & locis noui Orbis ortum ducentium, conuenientiam habentibus cum nonnullis regionibus, & locis Europa, praesertim Hispaniae. Quapropter in cunctarum plantarum descriptione, regionem, & particularem regionis locum adnotare curauimus. dubioq; procul, si erit seminum delectus, vt decet, ac regionibus, locisq; conuenientibus tempestiue serantur, & decens cultus adhibeatur, erit plantarum habentium cuncta in descriptione contenta, ac viribus, & vsu pollentium, optimus prouentus. Cumq; dicunt, inuestigationem plantarum esse difficilem, fatcor, descriptiones verò esse fallaces, renuo. nam si plantae experimento, & ratione inuestigentur, & descriptiones methodo tractentur deceptiones euitabuntur, & descriptiones nequaquam fallent. at si casu, & fortuna plantarum cognitio inquiratur; sic non res ipsae, sed rerum umbræ acquiruntur, iuxta illud Platonis in Timaeo dicentis. Sicut mechanici perpendiculo quodam vtuntur ad dirigendos parietes; ita & nos methodo quadam vti debemus ad quemuis actum necessarium constituendum. subdit. siquis enim scientis nomine insignitur, & methodo caret, omnia casu, & fortuna operatur, neque res ipsas, sed rerum umbras prosequitur. Plantarum igitur inuestigatio magna diligentia, valido labore, & summo studio est tractanda. & ita nulla continget deceptio, sed perfecta earum acquiratur cognitio, qua nihil in arte medica exercenda vtilius.

1. de Alim.
facul. cap.
vlt.

4. de caus.
cap. 6.

1. de Alim.
facul. cap.
vlt.

RERVM MEDICARVM
NOVAE HISPANIAE
NARDI ANTONII RECCHI
Liber Secundus.

AROMATA PROMIT.

IOANNIS TERENTII LYNCEI PRÆFATIO.

MAGNA inter Botanicos, de plantarum speciebus constituendis semper fuit opinionum varietas, omnes tamen in eo conueniunt, eam diuisionem qua species congeneres non sciungit, esse omnium optimam. Hinc enim non tantum facile cognoscuntur, sed & vires que plerumque sunt similes, facilius deprehenduntur. Vnde videmus Neotericos plerosq; hunc ordinem affectasse, quem sere & Author noster in hoc opere suo suscepit. Totum nempe de plantis opus in tres praecipuas partes diuidendo, cuius prima pars de arboribus, secunda de fruticibus, & cremijs, tertia de ipsis herbis tractaret. Atque haec quidem prima plantarum diuisio, ab omnibus tanquam optima semper fuit habita, quamuis suas etiam patiatur difficultates. Nam, vt multa alia omittam argumenta, haec etiam diuisio sepe plantas congeneres sciungit, vt patet in Ebulo; qui herba tantum est, & Sambuco, que frutex & arbor, & dicitur, & dici debet, cum ambe planta adeo sibi sint similes, vt nec ouum ouo similis dici queat. Sic etiam contingit quandoque vt vnum & verum genus physicum in hisce tribus speciebus reperiat. Sic legumen sub se continet non tantum herbas, sed & frutices, vt Genistam, & Anagyrim, & arbores vt est Acacia Siliqua, Cassia, Tamarindus. Sic ex sola locorum varietate, alimenti vbertate, solis calore, videmus easdem plantas hic herbas, ibi frutices, hic frutices, ibi arbores esse. Vnde patere puto hanc diuisionem nequaquam ita perfectam, vt Philosophis omni ex parte satisfacere queat, sed cum hactenus nulla melior à quoquam sit inuenta, hac vtamur. His tamen omnibus praemittit Author Aromata, de quorum genere constituendo non leuior Medicis ac Philosophis controuersia esse possit, cum non tam arbores quam herbas ac frutices in his reperiantur. Quoniam tamen Dioscoridem imitari voluit, qui ab Aromaticis exordium fecit, & hactenus in Medicorum Scholis, Aromaticum genus receptum fuit, Authori nostro ab eodem inchoare placuit, nec suis ambo rationibus destituerunt. Si enim sensum consulas, quid magis gustum irritat, cum suauitate, aut magis nares demulcet cum iucunda suauitate quam ipsa Aromata. Hinc videas illam praerogatiuam in Culina & Medicorum Officina eadem nacta esse, vt sine his cibus palato quasi nullus sapiat, sine his vix vllum medicamentum cordi, cerebro aut Stomacho ra-